

A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG EGYHÁZI ÉS POLITIKAI HETILAPJA

Megjelenik
minden második csütörtökön

ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE 3 PENGÓ
A BUDAI LUTHER-SZÖVETSÉG
59141. SZ. POSTATAKARÉK-CSEKKSZÁMLÁJÁRA KÜLDENDŐ
KIADÓHIVATAL BUDAPEST, DONÁTI-U. 49., II. EM. 15

FELELŐS SZERKESZTŐ
ÉS KIADÓ
HÜTTL ÁRMIN
BUDAPEST, I., VERBŐCZY-U. 28

Krisztusi szenvedés

»Mert az kedves dolog, ha valaki Istenről való meggyőződéséért tűr keserűséget, méltatlanul szenvedvén. Mert micsoda dicsőség az, ha vétkes és arcu veretve türtök? De ha jól cselekedve és mégis szenvedve türtök, ez kedves dolog Istennél, mert arra hivatottok el« I. Péter 2, 19—21.

Az emberek a szenvedés ellen sokat panaszkodnak. Csak ritkán találkozhatunk olyan emberrel, aki azt mondaná, amit Fichte, a híres német gondolkodó mondott, hogy az Isten tulságosan kevés szenvedést szánt az emberiségnek, mert hisz azt kell látnunk, hogy a meglevő szenvedés az emberiséget még nem térítette az Istenhez. Közel áll ez a felfogás az őskeresztyének hősi hitéhez, melynek Péter apostol is kifejezést adott levelében, mikor hangsúlyozta, hogy a keresztyén ember a szenvedésre van elhivatva és ebben Istennek különös kegyelme nyilvánul meg vele szemben. Sajnos, a mai ember tulságosan hamar ringatja magát abba a hitbe, hogy ő Krisztussal szenved, ha valami baját türelmesen viseli. De hol találunk ma embereket, kik a szenvedésben Krisztusnak társai? Hol találunk ma embereket, kik azért szenvednek, mert Krisztust nemcsak szóval, de tettel is uruknak vallják, szelleméhez, tanításaihoz, parancsaihoz hűek maradnak és szembehelyezkedve a korszellemmel, a divattal, a többséggel, Isten nevében mennek azon az uton, amelyen Krisztus előttük járt? Mennyit kellene például annak az embernek szenvednie, aki szigorúan ragaszkodnék Jézusnak ahhoz a

mondásához, a ti beszédetek legyen igen, igen, nem, nem, mert ami ezen felül van, a gonosztól van. Az ilyen ember rövidesen egészen magára volna hagyatva, kitagadva az ember társadalomból, mely őt gőgösnek, kellemetlennek, kövételődő és kiállhatatlan embernek mondaná. Bármi csekélységnek látszanék is ennek az embernek az eljárása, mégis sokat kellene szenvednie és szenvedése igazi krisztusi szenvedés volna. Aki lelkiismeretének kényszerítése folytán mer más lenni, mint társai, már is felkelti maga iránt azok gyűlöletét és éljen bár nagyon derék emberek között, mégis olyan sok szenvedésnek van kitéve, melyet a legtöbb ember el sem tud képzelni. Csak ha az ember éveken át tapasztalja, hogy akkor vonja legjobban magára a környezet haragját, neheztelését, mikor a legbecsületesebben iparkodik az erény és a kötelesség útján járni, érti meg, milyen nagy dolgot kívánt Jézus követőtől, mikor azt mondta: Vedd fel a te keresztedet és úgy kövess engem. Krisztus ártatlan és méltóságteljes szenvedése, melyben a lelki nagyság legfenségesebb csucsat érte el, amikor lelkének emberfölötti erejét a legtökéletesebben kimutatta, minden szemlélőre feledhetetlen benyomást tett és még a pogány százados is erre a vallomásra kényszerült: »Bizony ez ember igaz vala«. Azóta mindig voltak, akik megkívánták ezt a krisztusi szenvedést, mert ennek a szenvedésnek dicsősége valóban Isten kegyelme. Krisztust nem utánozhatják egyes cselekedeteiben, de nyomdokait követhetik a szenvedés dicsőségében. Amiképpen Krisztus mindenkire rásugározta nagy lelké-

Meghívó. A Budai Luther-Szövetség szombaton, f. hó 21-én délután 5 órakor az Attila-utcai elemi iskolában (105. sz.) vallásos estélyt tart. Bibliát magyaráz Fürst Ervin adminisztrátor, szerepel Barsi Ödön, a Belvárosi Színház tagja, Zsalud Hilda, Hefty Paula, Marton István. Külön meghívót nem küldünk, hanem ez uton hívja meg a Szövetség tagjait és egyházunk minden hívét az elnökség.

nek sugarait és még Pilátusra és a durva pribékekre sem tévesztette el hatását, úgy mink is csak akkor vagyunk Krisztus követői, ha nem viszonzunk rosszat rosszal, hasonlót hasonlóval, hanem a rosszat legyőzzük a jóval és mindenkivel olyan hangon beszélünk, mely a Krisztus követőjéhez egyedül illik: a szeretetnek, a jóságnak a hangján. Ha így viselkedünk minden felebarátunkkal szemben, szenvedésünk, mely ebből kifolyólag háramlik ránk, szép lesz, krisztusi lesz és boldogságunk megrontójából lassan-lassan dicsőségünk szolgája lesz. Isten országa e földön csak úgy valósulhat meg, ha mindig akadnak emberek, akik akarnak szenvedni Krisztusért, az Isten ügyéért, embertársaik javáért. A keresztyén nevet csak az érdemli meg valójában, aki Krisztussal a szenvedés által is közösségbe lép, aki Istennek ajánlja fel magát, hogy bennünk és általunk is megválthassa és szerethesse az emberiséget. Vajha a szenvedés ezen dicsőségéből örvendező lélekkel mink is részt kérnénk!

Bodelschwingh Frigyes

Legtöbbször azért ünneplik az emléknepokat és évfordulókat, hogy embereket dicsérjenek és egyesek munkáját magasztalják. Ennek azonban semmi értelme. Ezért olyan hatástalanok, erőtelnek, terméketlenek a mi családi- és népünnepeink. Izraelben minden 50. évet megünnepelték. Az ilyen jubileumi évnak az volt az öröme és tartalma, hogy minden egyes ember és az egész nép új hittel és megújult szeretettel hálát adott Istennek.

Ez az Isten iránti hála hozta össze ünneplésre március 6-án este 7 órakor Bielefeld legnagyobb termébe a város mellett fekvő Bethel nevű szeretet-intézmény vezetőit és barátait az intézet nagynevű felvirágoztatójának, Bodelschwingh Frigyes születésének századik évfordulóján.

Bodelschwingh Frigyes Keresztély Károly 1831 március 6-án született a Dortmund melletti Velmedében. Gyermekéveit Kölnben, Trierben, Koblenzben, majd pedig, miután édesapja pénzügyminiszter lett, Berlinben töltötte, ahol Frigyes Vilmos hercegnek, a későbbi III. Frigyes császárnak játszótársa és barátja lett. A szülői ház szellemét jellemzi az a körülmény, hogy édesapjától tanult olvasni és hogy az első vallásórákat is tőle kapta. Talán összefüggés is volt a kettő között, mert az első mondat, amelyet olvasni megtanult, így hangzik: »Gyermekem, az Isten nagyon jó. Nagyon szeret téged is.«

Gyermekévei elteltével megjött a pályaválasztás nehéz kérdése. Sokfelé próbálkozott. Volt bányász, studiosus philosophiae, gazdász, katona, jogász, gazdasági intéző. Láttá az egyszerű munkásnép elhagyatottságát, a bűn és az alkohol pusztítását. Szabad idejét a gazdaságban arra használta, hogy a munkásoknak előadásokat tartott. Nem elég — ugymond — a rosszat ostoroznunk; helyébe kell tennünk a jót. Állandó lelki tápláléka az Újtestamentum volt. Egyszer, jószágfelügyelő korában, résztvett egy missziói istentiszteleten. Lelkébe vágtak az igehirdetés alapigéi: »Az aratni-való sok, de a munkás kevés; kérjétek az aratás

Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.« A lelkész komoly kérdésére, hogy van-e valaki, aki nemcsak kéri az aratás Urát, de ő maga is hajlandó a munkások sorába beállni, a fiatal, lelkes ember szívében igenlő felelet hangzott el. Pár hét múlva Baselen találjuk, ahová teológiát tanulni és a missziói szolgálatra előkészülni ment. Tanulmányai elvégzése, de még a második szigorlat előtt Párisba megy, az ottani német lelkésznek segít a kivándorolt németeket összetartani. A missziói állomás nemsokára templomot, iskolát és lelkészlakot épít. Innen 1864-ben a weszfáliai Dellwigbe kerül rendes lelkésznek, majd 1872-ben a Bielefeld melletti ifju intézetekbe, Bethelbe és Sareptába, mint intézeti lelkész. Az epileptikusok számára alapított intézetek gyorsan fejlődtek. Sok beteg kérte felvételét. Világos lett Bodelschwingh lelkész előtt, hogy itt nem annyira az orvos és a lelkész ápoló munkájáról van szó, mint egy hatalmas szociális feladatról. Mert nem annyira a betegség és a gyógyulás reménye hozta Bethelbe a legtöbb embert, mint a munkanélküliség, a honfalatosság, az elvetettség, a polgári és egyházi életből való kitaszitottság. A leg gondosabb ápolás mellett ezeknek a betegeknek új otthont, új életközösséget kellett adni. Ez a szükség hozta létre az intézet egyes házait. A falusi embereknek továbbra is kellett az eke, a borona és az ásó. Így álltak elő a gazdaságok. Minden ilyen házban egy »családapa« él feleségével, gyermekeivel és 50—60 beteggel, mint egy kiterjedt család. A családapa és az ápoló testvérek gondozzák a betegeket, az orvosok utasításai szerint. A családanya bírodalma a konyha és a varrószoza, a gyermekek pedig a napfény, a kedvesség a család életében. Jöttek a szabók, kovácsok, asztalosok, lakatosok, kertészek stb. Mesterségét mindegyik folytatni akarta. Így lassanként minden mesterség megkapta a maga házat. Itt is a házat vezető családapa a mester, a gépeket az ápoló testvérek kezelik, a mesterlegények azonban csupa epileptikus beteg. Hasonló a helyzet a női betegeknel. Minden családnak megvan a maga foglalkozása: varrás, foltozás, harisnyakötés stb. Az intézet a legtöbb helyen csupa szorgalom, énekszó és mosolygás. Párnapi otlét után el is felejtí az ember, hogy betegek között él.

(Folytatása következik.)

Közelebb a célhoz

(A biblia mint életünk legbiztosabb lámpája)

1.

*Protestáns testvérem szeresd a bibliát!
S kövesd éber szemmel annak minden sorát.
Hiszen lapjaiból Jézus Krisztus beszél
Mindenütt hirdeti az Ur: igéje él
S örökké megmarad.*

2.

*E drága könyv legyen életed lámpája,
Melyből árad az Ur szent világossága,
Melynek szűz olaja soha ki nem fogyhat,
Melynek áldott fénye mutatja utadat,
Csak neked hinned kell.*

3.

*Boldog ki e lámpát a kezébe veszi,
Lelki beteget ezzel felkeresi,
Mert annak adatott a világnak kincse,
Lelke nem lát halált, élni fog örökre,
Dicsőség az Urnak!*

Poppé B., egy. hallg.

Virágvasárnap

Irta: *Farkas Mihályné-Kenessey Gizella*

Mit tudtok ti, jó városiak, a télről s a tavaszról!

Fényes termeitekben egyformán mulatságos, a füstös gyárhelyiségekben egyformán nehéz az élet, akár a pacsirta szól künn a természetben, akár fürgeteg hordja a téli zimankót. »No lám, tél van!« gondoljátok, mikor egy reggelre elborítja az utcát a frissen esett hó, de ellapátoljátok hamarosan azt is, nehogy fölzártassa kényes cipellőtöket.

Hogy már tavaszodik, azt abból tudjátok meg, hogy kevesebb szénét fogyaszt a kályhátok s az utcasarkokon vézna gyermekkezek sápadt ibolyákat kínálnak felétek, amiket pincelakások ablakaiban kényszerítettek virágzásra nagy keservesen. Az azurkék égnek ti akkor is csak egy darabját láthatjátok s a kanyargós utcákon megtörve, a tavaszi fuvalom nem viheti el hozzátok a kikelet ígérését.

Mi, csak mi tudjuk itt falun, milyen kedves a tél, milyen csodálatos a szép, ébredő tavasz!

Pihen a természet, pihenünk mi is, a kenyér gondja nem bánt, ha kivettük becsülettel a részünket a munkából a hév nyár napjaiban. Körülüljük a pattogó tüzet s el-elbeszélgetünk; meghányjuk-vetjük az élet sorát, tervezgetünk a jövőre, de legszívesebben a multat emlegetjük. A multat, amely csodálatosképpen mindig jobb és szebb volt a jelennél, amely ellen egykor talán zúgolódtunk, de most már vágyva visszakivánunk. Majd ha a mostani jelen szintén multtá válik, akkor reájövünk, mennyi tartalom volt ebben is, a jó Isten mennyi örömet hintett életünknek minden szakára.

A nagyvilág eseményeit is szóvátesszük, nyugodt elmével hánytorgatva az élet különös sorát, a forgandó szerencse szeszélyeit, mert mire azoknak híre hozzánk elér, úgy átszűrődik, úgy elcsitul, mint tarajos hullámok moraja halk loccsanással szelidül, mire partot ér.

Miattunk békén viselheti fehér bundáját Tél-apó. Még örülünk, hogy zsenge vetéseinkre is reborítja azt, és gazdagabb reménnyel biztat a jövő aratás. Majd jönnek ugyanis a pajkos tavaszi szellők és incselkedve addig tépdésik, mignem a jó öreg szedi-vedi sátorfáját és békésebb hazát keres magának.

Mikor nagyon szerényen megjelenik az első hóvirág, mikor egy reggelre aransárga virágba borul a somfa, akkor mi már tudjuk, hogy itt a kikelet és mohó örömmel rohanunk ki a szabadba, hogy tündér lábnyomát csapázzuk.

Széttörve jégbilincset, vígan csörögve fut már a patak, átlátszó vizébe karcu moszatok nyujto-

gatják vékony karjaikat s a kövecsek közül békarokka ütögeti föl kíváncsi fejét.

Egyik napról a másikra, a mogyoróbokor csodakép kivirágzott; diadalmasan himbálja könnyü fürtei ezret s az ágak tövén a kis nővirág, mint egy parányi csillag, biborszínben ég. Bizonytalan röpüléssel néhány félénk kis méh döngicséli körül, akik eljöttek szétnézni, hogy nem akadna-e már valami betakarítani való?!

A sövény tövében, ha odasüt a nap, kicsi szörnyeteg — barna gyikocská — melengeti a téli álomtól meggémberedett tagjait, ám lépteid neszére fürgén tovaillan és meglapul a csalitban.

Megmozdul minden kis porszem, minden görröngy s pezsdülő élet kél alóla, míg a napfényes levegőben vidám táncot járnak a parányi bogárcák miriádjai. Hol voltak eddig, hol teleltek? Melyik fa odva, száraz levél árnyéka, falrepedés volt menedékük, óvta kicsiny életüket a tél dermesztő fagyától? Azt csak a jó Isten tudná megmondani, aki még a kis féregre is gondot visel.

Ni, a piroshátú bodobácsnak sürgős dolga lehet, mert ugyancsak szalad a porban; ám a katicabogár kedvtelve hintáz egy tavayi fűszálon és próbálgatja szárnyait, hogy ha majd a kíváncsi leányzó tudakolja tőle sorsát, menten elröpülhesen abba az irányba, honnét majd eljövendő leszen a farsangról elmaradt vőlegény.

Buksi verebek, tarkatollu tengelicék lármás csoportba verődnek egy-egy rügyező faágon. Sokat szenvedtek, nyomorogtak, étlen ragadozóknak sokan zsákmányul estek, de minden inségnek most már vége, vége! Menedéket nyújt már a kizöldelő berek, terítve lesz ezentul már az ő számukra is a természet pazar asztala. Talán arról tanakodnak kicsiny madárésszel, hogy lám! a hűség megleli jutalmát s hogy még szenvedni is jobb itthon a hazában, mint gyáván elmenekülni a bajok elől. Idestova megjönnek már vándorló rokonaik is távol napkeletről. Vajjon hányan térnek meg épen az elhagyott fészekbe, hányan pusztulnak el a viszontagságos tengeri uton...

Biz ugy! Itt lesznek maholnap a fecske, a gólya s nyomon követi őket a kis dalosok serege. Hárítsuk félre óvatos kézzel a harasztot, hátha alóla kékszemű ibolya nevet ránk!? Nem, még csak a bimbójára bukkanunk, de most már lázasan, szinte szemlátomást halad előre az ismeretlen erőktől hajtott tenyészet.

Alig hogy levetette duzzadó rügyeinek enyves burkolatát a vadgesztenye, már csomósan tola-kodnak elő pelyhes levelei; hamarosan élénk zöldre válnak, s mire észrevennők, már könnyű sátozt vonnak fejünk fölé, míg körülöttünk már árnyékot vet a kert fának zsenge lombja.

Egyre másra hajt az orgonabokor, már kinyílt a fehér nárcisz, a rátartós tulipán, s mind e tavaszi pompa közepette elérkezik Virágvasárnap, az Urnak ünnepe. A Megváltóé, akinek hozsannát kiáltott a tömeg, palmaágakat szórt lába elé, s kinhalálra hurcolta aztán, — akit megtagadunk ma is százszor és aki mégis újra kegyelmébe fogad bennünket, mert Ő maga a megbocsátó szeretet!

A mi kis falunkban Virágvasárnapon konfirmálják a gyermekeket, ekkor esküszik fel a lelkes

kis hadsereg a fehér zászló alá, amely biztos diadalra visz, rajta a jelszó: »Hithűség! Felebaráti szeretet!«

*

Ritkaságszámba megy, hogy Virágvasárnap szép idő ne lenne, azért sereglük össze közel s távolból a nép, hogy ez emlékezetes napnak tanuja lehessen. Gondja van arra a felsőbb hatalmakkal, hogy az ünnepély kis hőseinek vadonutuj ruháiban kár ne essék valahogy.

»Bim! Bam! Az Ur házába jöjjetek!« — hívogat az öreg harang és erős szava tulbugja két kisebbik társát. Tódulnak is egyre-másra és tömött sorokban lepik meg a templom padjait, mikor a vén orgona nagy recsegés és szuszogás után végre a dallamba fog, egy szívvel-lélekkel zendítik reá az e napra rendelt éneket: »Isten felséges adománya, Vallás! Te vagy legjobb hivem.«

Mindenki itt van ma, nemcsak a szülők. Még aki vétkes hanyagsággal elkerülte is máskor az Urnak házat, ma fölkereste azt, hogy megfűrössze lelkét a múlt emlékeiben és jóleső megindulás árán jobbra válják megint.

Éj, no lám! Az öreg doktor is megjelent, a nagy bölcselő, aki fennen szokta tagadni mindannak lételét, amit boncoló-kése alatt nem talál, — s most mégis ott ül szerényen a többi hívők sorában, mert az a nyílt tekintetű, szőke fiucska, aki most lép be a templomajtón a többi gyermekkel együtt, az ő kis unokája.

Kipeg-kopog a márványkockákban a fényesre kefélt kis csizma, cipellő, s az ódon csillár világa izgatott gyermekarcokra esik. Majdnem kétrét görnyedve az évek terhe alatt az öreg tanító ur tipeg a kis sereg élén, az orgonával ott fön a kismester bajlódik, s elrendezi őket szépen, a fiukat az egyik, a leányokat a másik oldalon. Hej! de sok gyermeket vezetett ő ide hosszú esztendőknél, fogékony szívekbe, de sok magocska hulla a földön... Nem baj, ha maholnap elszólítja is az Ur, jól képzett, erkölcsös nemzedékek tesznek bizonyosságot, hogy hiv szolgája volt!

Mint élő koszorú fogják körül a gyermekek az oltárt. Isten kertjében az áratlan gyermeknél nincsen szebb virág! s dobogó szívvel várják az ének végét, mikor majd a sor reájuk következik. A kis fiúk némelyike kényelmetlenül feszeng rosszul szabott kabátjában, lehet bizony, hogy avatatlan kézzel maga az édesanyja varrta, sebaj! csak annál melegebbet ad! A leányokon majdnem kivétel nélkül fehér ruha, fejletlen derekukon csokorba kötve többé-kevésbé széles pántlika; némelyiknek közülök még tarka üveggyöngy is van a nyakán, hajadon néniüknek e kiváló alkalomra kölcsönadott drágasága.

Hintó robot, nyílik a templomajtó, s a földesur családja vonul be rajta. Nem foglalják el most a háttérben levő rácsos székeket, amely fölött ott kevélykedik oroszlános családi címerük; a báróné az egyik pad végén a kis sánta varróleány mellé ül, a férje mellette csak állva marad, hogy jobban láthassák a kis leányukat, aki ma szintén konfirmálva lesz. A főnök bárókisasszony oda is állt már egyszerűen a többi gyermek közé, éppen a szeplősarcu kis Zsuzsi mellé, aki olyan

kéretlenül jött a világra, hogy még apja sincs. Azért az mindegy. Legalább a templomban hadd legyünk mindnyájan egyenlők, mint ahogy az Isten előtt azok vagyunk.

Elfogyott az ének utolsó verse is, halkul az orgonaszó, s mire egészen elcsitul, ott áll fekete talárjában az oltár előtt az Isten szolgája, a kis sereg vezére ma.

Magas, karcsu alak a lelkész, a férfikornak aig delén, a gond barázdálta mégis homlokát és sötét hajába ezüst szálakat kevert a szenvedés, ámde szemeinek főséges derűje egy megbékélt, alázatos lélek diadalát hirdeti. Szeretet sugárzik abból most is a kicsinyekre, amint meghordozza rajtuk nyugodt tekintetét.

Szelid szavakkal szól hozzájuk, hangsúlyozza a nap fontosságát, felhívja őket, hogy tegyenek nyilvános hitvallást, adják tanubizonyosságát annak, hogy méltók fölvetetni az egyház felnőtt tagjai sorába.

És megkezdődnek a kérdések, nyomban visszhangzik rájuk a bátor felelet. A hitélet nagy rejtelmét oly megdöbbenő egyszerűséggel és meggyőződéssel tárgyalják a komoly gyermekajak, hogy csodálkozva kérdezzük önmagunktól: kételkedhattünk-e valaha?

Mik az igazi keresztyén kötelességei önmaga és embertársai iránt, szaporázza éppen a kis Bálint Marcsa vékonyka hangján, mint egy ezüst csengetyű és az örök erkölcsi törvények, mintha láthatatlan kéz lángbetűkkel írta, úgy vésődnek bele a hallgatók szívébe.

Az édesanyja előrehajol székében, hogy jobban láthassa, s váltig törülgeti szeméből az örömkönnöket, jó szomszédasszonyok pedig, akik körülötte ülnek, komolyan bölöngatnak reá: Okos gyerek, bizony, derék kis leány!

Mindenki okos ma, senki meg nem szegényül, hála a jóságos pásztornak, aki alaposan ismeri a maga báránykát és kinek-kinek tehetségéhez méri kérdéseit. Mire is volna az jó példaul, ha most az egész gyülekezet megtudná, hogy a Barna Jóska ész dolgában bizony gyöngé kis legény — attól csak azt tudakolja meg elővigyázatosan, hogy: »Mi csak hány Istent hiszünk?« mire a gyermek szinte kiáltva, boldogan adja meg a választ: »Mi csak egy Istent hiszünk!«, az öreganyja pedig — az a nagy ókularés ott a balsarokban — nem tud hová lenni elragadtatásában kedvencének sikere fölött.

A szőszke Mező Vera kissé hibás beszédű, kivált ha megijed, mindegyre hebeg. Annak a nyájas kérdező mindjárt elkezd a feleletet is, s ha már egyszer belekapott a kisleány, akkor megállítani is alig lehet, olyan vígan fujja a kis Dávidnak, meg az otromba nagy Góliátnak érdekes meséjét.

Most a Biblia kerül már szóba, a Könyvek-könyve, minden bölcseségnek örökös kufforrása, az Új Testamentom Pédázatainak gyöngyeit mesterkéz válogatta füzérbe, amelyek legjobban beleillenek a gyermek gondolatvilágába. A tékozló fiuról ahogy szó esik, nem egy szívben fakad a megbánás csirája, s mikor kis leánya — valamelyest idegenül ejtve a magyar szót, mert, haj!

nem anyanyelvére tanították először — a hütlen szolgáról beszél, aki nem használta fel gyümölcsöztetőn, ura javára a reábizott talentumokat, a földesur elgondolkozva néz maga elé, mert valóán ébred szívében a kérdés: Hát te vajjon hiv szolgája voltál-e a te Uradnak? A talentumokat, amelyeket reád bizott a Mindenható születés, vagyon, lelkiképességek, műveltség, hatalom képében, vajjon fölhasználtad-e becsülettel a haza, a vallás, az emberiség nagy céljainak szolgálataiban?

A doktor is izeg-mozog helyén és sötétebb színűre válik nagy kopasz homloka, mert a Pistike az Isten országához hasonlatos kovásról beszél, amely megposhasztja mind a három mérték lisztet. Vajjon a kétkedő szó, amelyet főnnhéjázón elejt a főnnhéjázó hitetlenség, a tudatlanság melegágyába kerülve, nem ilyen kovász-e az is, amely megposhaszt mindeneket és a gonosznak uralmát neveli csak?!

Az Egyháztörténet is megy, mint a parancsolat; a hitjavítás okait, célját, mibenlétét olyan alaposan tudják a kis keresztyének, mintha mind ott lettek volna a wormsí birodalmi gyűlésen. Szabó Gyurka még a mellét is megüti buzgó lelkesedésében, mikor a nagy reformátor szavait ismétli: »Itt állok, másképp nem tehetek, Isten könyörüljön meg rajtam!«

Elvonulnak lelki szemek előtt a megpróbáltatásoknak sanyaru évszázadai, sok nemes martir alakja, aki vére hullásával pecsételte meg hitét, bizony kis tudósok ezek, akik előtt mindez nyilvánvaló, s hogy is ne lennének jó protestánsok, ilyen példákön buzdulva föl!?

Abba is hagyja már a kérdezést, ahelyett maga beszél kis seregéhez a vezér.

A megváltozott korszellemet magyarazza nekik; bátran követheti ma már mindenki meggyőződését, senkit azért máglyára nem hurcolnak, büntetés nem ér. Nem halálával, életével kell ma már a jó keresztyének tanuságot tenni affelől, hogy az ő vallása a legkiválóbb mindenekfölött. Szeressük felebarátainkat, önfeláldozás és munka legyen egész életünk, a tökéletesedés legfőbb törekvésünk. Küzdjünk a hitetlenség, a visszavonás, a tudatlanság ellen, terjesszük a fölvilágosodást a rendelkezésünkre álló minden eszközökkel, s így munkálván a jót teljes erőnkből, bizony közelebb jön általunk a földhöz Istennek országa és reánk ismernek mindenek, hogy mi az Isten fiai vagyunk!

A Pistike most a hitvallást teszi le mindnyájuk nevében. Bátran csendül kedves gyermekhangja, amint reákezd: Hiszek egy Istenben, Mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében. A nagyapja előbb csak a szemüvegét törölgeti, amely mindegyre elhomályosul, majd beárnyékolja szemét és sűrűn peregnék ősz szakállába könnyei.

»Hiszem bűneink bocsánatát, testnek föltámadását és az örök életet« — s az öreg kétkedőnek reszkető keze a pad alatt imára kulcsolódik, míg elfásult szívét csodálatos megnyugvás derüje ragyogja be. Oh, milyen jó hinni, együgyü, jámbor lélekkel! Nem boncolgatni véges elmével az

örökké megfejthetetlen, — nem keresni másban a létnek kuttforrását, mint Őbenne, aki a Kezdet és a Vég, akihez visszatérendők leszünk, diadal-maskodva az enyészeten. Oh, milyen boldogság újra megtalálni az Istent egy gyermekszíven át!

»Ma újra hűséget fogadunk« kezdi reá a lelkes a szép egyházi éneket s a gyermekek buzgón vele zengenek. Érces férfihangja betölti a templomot, amint — mikép a vezető daru a madársereget — szárnyalva viszi az Ur zsámolyához az ártatlan szívek hódolatát.

Ha valaki a megindulás e perceiben ráérne megfigyelni az öreg doktort, hallhatná, amint lassan, dűnnyögve ő is velük énekel.

Halkan, ünnepélyesen bug az orgona, s a gyermeksereg az oltár elé borul, hogy először részesüljön az Ur vacsorájának kegyelmében.

Meghatottan lép egyiktől a másikhoz a lelkipásztor, s reátéve kezét a lehajtott fejükre, megáldja egyenként kis hiveit, egy-egy nagy igazságot, bölc tanácsot adva mindegyiknek az életre.

»Légy hű mindhalálíg és neked adom az életnek koronáját.«

»Senkinek gonosz helyébe gonoszt ne fizestek;«

»Uj parancsolatot adok nektek, hogy egymást szeressétek« — és így tovább, míg a sor véget nem ér, majd az ájtatos csödben fölhangzanak a szent igék: »Ez az én testem, ez az én vérem — ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!«

A szép ünnepély véget ért, delet is üt már az öreg toronyóra. Tódul a nép a templomból kifelé, kislefiát, leányát ölelgeti mindegyik, bőkezű nagynénik, keresztyányák apró ajándékokat osztogatnak, a kis bárókisasszony szép vallásos könyveket oszt szét társai közt e nap emlékére.

Tavaszi ragyogás ömlik el a tájon és megelegedés honol a szívekben is.

Oh, áldott szeretet, ki ma ünnepet ültél, bár lenne közöttünk örökös hazád!

Istentiszteleti rend a budai ev. templomban

Március 20-án, pénteken este 6 órakor böjti istentisztelet.

Március 22-én, 9 órakor ifjusági istentisztelet: Reif. 10 órakor magyar istentisztelet: Virág Jenő s. lelkes.

Március 27-én, pénteken este 6 órakor böjti istentisztelet.

Március 29-én, 11 órakor istentisztelet: Fürst Ervin h. lelk.

Kereszteltük: Binder Dezső, Strasser Lászlót, Suska Irént, Bakó Margitot, Révész Józsefet, Bucsek Györgyit.

Eskettük: Topits Józsefet Kostyál Máriával, Polgár Istvánt Ziegler Teréziával.

Temettük: Suták Rózát, özv. Knubels Péternét, Reinheimer Józsefet.

Egyháztanácsunk f. hó 14-én tartott ülésében Kun Attila gondnok előterjesztette a mult évről szóló zárószámadást, mely szerint 48.720.06 P bevétele és 40.535.28 P kiadása volt az egyháznak az 1930. évben. Jelentette, hogy a számadás mellett nincs vagyonmérleg; ezt utólag pótolni fogja. A bevételi többlet onnan származott, hogy a főváros a mult évben segélyt adott az egyháznak tatarozásokra, melyeket az egyház már az előző években kölcsönpénzből eszközöltetett. Tehát a pénztári maradványból elsősorban a kölcsönöket kell visszatéríteni és az egyház egy régebbi határozata alapján az elértéktelenedett alapokat kell megjavítani. Jelentette, hogy a pénzügyi bizottság kifogásolta a H. É. V. részére az egyházmegye által a költségvetésbe felvett és a gondnok által kifizetett 1600 pengőt és a volt gondnokot nyilatkozatra szölitotta fel.

A volt gondnok írásban kijelentette, hogy az 1600 P-t takarékpénztárba helyezte a Luther-szövetség nevére. Az egyházi pénztárba csak azon esetben fizetné vissza, ha az egyházmegye erre utasítaná. Az énekkar részére kiutalt 300 P-t is kifogásolta a pénzügyi bizottság szabálytalanság címén, de ajánlja, hogy ezt most jóváhagyólag vegye tudomásul a tanács, illetve majd a közgyűlés, anélkül azonban, hogy az egyház az énekkar részére ezt a segílyt a jövőre nézve is biztosítaná. *Hüttl Armin* felszólalásában kifejtette, hogy az egyházmegye törvényes hatáskörében járt el és az egyháznak jogerős előző évi költségvetése alapján vette fel az 1600 P-t a költségvetésbe és azért ajánlotta, hogy a közgyűlésnek tegyen a tanács olyan előterjesztést, hogy a Luther-szövetség kapja meg valósággal a kiutalt összeget. Ugyancsak magyarázta, hogy miért utalt ki az egyháztanács a múlt évben az énekkarnak 300 P-t és kérte annak a költségvetésbe való felvételét is. *Hüttl* teljesen tárgyilagos felszólalása zajos közbeszólásokat váltott ki. Az egyik tanáctag — nevét kíméletlenül nem írjuk meg — azt hangoztatta, hogy gyűlöletért nem fizetünk. A H. É. V. olvasói megállapíthatják, hogy vajjon hol és mikor szított gyűlöletet lapunk. Ez alkalommal csak arra emlékeztetjük egyházunk híveit, hogy a volt gondnok javaslatára a tanács köszönetet szavazott lapunknak, mert közreműködése révén az adóbehajtásnál az egyház jelentékeny összegeket takarított meg. *Kun Attila gondnok* ismertette azután azokat az elveket, melyeket a f. é. költségvetés elkészítésénél követett. Reméli, hogy a hívek az egyházi adót buzgóan fogják megfizetni és kéri a presbitereket, hogy e tekintetben a jó példával járjanak elől. A költségvetést csak keretnek tekinti és részletes javaslatot nem tesz. A költségvetés tételei általában a régi keretek közt mozognak. *A f. évre úgy a bevétel, mint a kiadásokat 43.000 pengővel irányozza elő.* A gondnok előterjesztése után *Dr. Demel* felügyelő felolvasta a Luther-szövetség kérvényét, melyben a H. É. V. részére az 1931. évre is kéri a szubvenciót. A presbiterium felhatalmazta a pénzügyi bizottságot, hogy e tárgyban javaslatát közvetlenül a közgyűlésnek tegye meg. Ugyancsak közvetlenül a közgyűlésnek tegyen a bizottság javaslatot *Hüttl* és *Reif* vallásánarok óradíjának méltányosabb megállapítása tárgyában. A gondnok még bemutatott egy nyomtatott körlevelet, melyben a híveket az adó pontos befizetésére kéri. A költségvetést a tanács elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek, melyet az egyház f. é. március 23-án d. u. 5 órai kezdettel fog tartani az iskolaépület tornatermében. A közgyűlés napirendjén szerepel a zárszámadás, a költségvetés és az esetlegesen beadott indítványok tárgyalása. Ugy az indítványok, mint a női meghatalmazások beadásának határideje március 20. déli 12 óra, helye a lelkeszi hivatal.

Budai egyházunk március 23-án, hétfőn d. u. 5 órakor a bécsikaputéri iskolában rendes számadó közgyűlést tart, melyre egyházunk minden tagját szeretettel meghívjuk. Ugy a múlt évi számadás, mint a f. évre szóló költségvetés tárgyalása nagyfontosságú dolog, melyről egyházunk jövőendő sorsának alakulása, tagjainak békességes, testvéri szeretetben való együttélése függ. Komoly, meggondolt, egyházunkat önzetlenül szerető híveink előtt nem lehet vitás, hogy az énekkar működésének a jövőre való biztosítása az egyház epikölcsei kötelessége, mert az egyházi énekkar szereplése által fokozza a hívek vallásos áhitatát és növeli egyházunk jó hírét. Gondolják meg jól a határozatot hozó hívek, hogy az énekkar tagjai mind önzetlenül, sokszor súlyos önmegtagadás árán szolgálják az egyházat és a kulturát. Énekkart szervezni és működésben tartani igen fáradságos munka és sok gondot kíván. Egy virágzó énekkart tönkretenni pillanatok alatt is lehet. A H. É. V. is kizárólag az egyház és a haza érdekét szolgálja önzetlenül. Hirdeti Isten igéjét, buzdítja a híveket vallásos kötelességeik teljesítésére, adójuk megfizetésére, közli az egyházi élet híreit, és az elmúlt esztendőben 852 hívünknek járt ingyen. Fontolják meg tehát jól a tavaslatot a közgyűlési tagok, mielőtt szavazatukat kimondják.

A budai Luther Szövetség közgyűlése március 14-én volt az Attila-u. iskolában. Választmányi gyűlés előzte meg. *Traeger Zsigmond* ny. kuriai bíró, elnök beszéddel nyitotta meg a közgyűlést s ebben kiemelte a szövetség három nagy sikerrel működő és nagy elismerést érdemlő intézményét. Az első a kulturst-rendezés, melyért *Petrík Jolán* és *Borbély Ilona* érdemelnek sok fáradságukért és lelkes buzgóságukért különös elismerést s amelynek sikere

a hallgatóság szaporodásában és a régi hallgatók kitartásában, a program folytonos gazdagodásában jut kifejezésre. A másik a vegyeskar, amely a templomban és a templomon kívül szerez mindig osztatlan élvezetet és gyönyörűséget minden hallgatójának. Ebben a munkában nagy lelkesedéssel vesz részt az ifjuság, amely a dalban és zenében örömet találja, de rajta kívül sok jelentős állásban levő meglelt ur is vállalja a gyakorlással és a fellépéssel járó munkát és idővesztést, ami a kötelességtudáson kívül a szép és a jó szeretetének is bizonyossága. Ezért a jelentős munkáért az elnök írásban is kifejezte köszönetét az énekkar vezetőinek, *Reif Pál* vallásánárnak és *Mikus Csák István* karnagynak. Harmadik jelentős életmegnyilvánulási szerve a szövetségnek a »Hegyen épített város«, amelynek a nivója és tekintélye folyton növekszik és amely egész egyházunk közéletében is egyre nagyobb szerepet játszik. A szövetség fundamentuma azonban a nő, a család és a gyermekek. Ennek a lapban is kifejezésre kell abban jutnia, hogy közleményei ezek számára is mindig tartalmazzanak okulást és nekik is adjanak irányítást. Arra kell törekedni, hogy a lapot valamennyi hívünk boldogan vehesse kezébe azzal a várakozással, hogy mindig talál benne a maga számára valamit.

A megnyitó beszéd után elnök a jegyzőkönyv vezetésére felkérte *Harsány Oszkárt*, hitelesítőként kijelölte *dr. Pazár Zoltánt* és *dr. Marcell Jánost*. *Pippig Rezső* megválasztott ellenőr nagy elfoglaltságára való tekintettel nem fogadta el megválasztását. A választmány javaslatára *Schleifer Rezső* választatott egyhangulag ellenőrré. A közgyűlés elfogadta az 1930. évi zárszámadást s a kezelőknek és a számvizsgálóknak a felmentvényt megadta. Megállapította az 1931. évi költségvetést is. A számadásokból az derül ki, hogy a szövetségnek 2.550'14 pengő vagyona van. Az 1930. évi veszteség 382'15 pengő volt 5358 pengő kiadás mellett. A veszteség azonban fedezetet talál a még be nem folyt egyházi hozzájárulásban. Az új előirányzat 5450 pengő remélhető bevételt tüntet fel, mely az előirányzott kiadásokra teljes fedezetet nyújt. Örvedetes jelenség az, hogy a szövetség lapjának a kiadása a szövetségre nem ró terhet, mert a nyomdai költségeket az előfizetések és a hirdetések teljesen fedezik. A tárgysorozat létargyalása után elnök a gyűlést berekesztette.

A budai Luther-Szövetség március 7-én fényesen sikerült kulturstélyt rendezett. *Borbély Ilonka* megnyitó szavai után a Szövetség vegyeskara e'neke'te az »A keresztfához megyek« kezdetű szép va'asos éneket. *Melles Béla* hegedűművész, a magy. kir. Operaház tagja, *Sárkány Sándor* orgonaművész, a Mátvás-temp'om h. karnagjának harmonium kísérete mellett eljátszotta a Händel—Hubay : *Larghetto*, *Sárkány* : Air című szerzeményeket, majd a közönség szünni nem akaró tapsa után ráadásul a »Cremónai hegedüs«-ből a hegedüsözölót. *Borbély Ilonka* előadta az ő ismeretes lelkes művészetével Gyula diák : Hazajáró magyarok, Gyula diák : Gyujtogatás és Hefty Paula : Az élet utján... című verseket, melyekkel nagy hatást ért el. *Kéthelyiné Wakots Margit* operanékesnő sok érzéssel és nagy sikerrel énekelte a következő énekeket : Mennyben lakó én Istenem, Magyar Miatyánk és Térj magadhoz, drága Sion. Énekével igazi vallásos áhitatot keltett hálás hallgatóiban. Végül *Koren Pál* tábóri lelkész tartott előadást »Jézus hontalansága« címén, melyben kiemelte Jézusnak fajához való ragaszkodását és nagy hazaszeretetét. *Traeger Zsigmond*, a Szövetség elnöke, megköszönte az előadó művészeknek szíves közreműködését, a lelkésznek előadását és különösen kiemelte *Sárkány Sándor* művészetét, aki a rendelkezésre álló meglehetősen rozoga harmóniumból is olyan szép hangokat hozott ki. A kulturst közönsége zsufolásig megtöltötte az iskola-termet. A megjelentek sorában gyülekezetünk felügyelőjét, *dr. Demel Aladár* urat is láttuk.

Gyóni Géza emlékünné pélyt tartott a Magyar Luther Társaság március 2-án az egyetemes egyház székháza dísztermében nagy közönség részvételével. Az ünné pélyt *Pekár Gyula* nyitotta meg szólván a hazaszeretetről, melynek Gyóni Géza oly nagyszerű megtestesítője volt. Beszédéből kicsendült az evangélikus önérzet, mikor kiemelte, hogy az 1848—49. években három magyar evangélikus ember gyakorolt a haza sorsára döntő befolyást : *Petőfi*, *Kossuth*, *Görgey* és az elmúlt világháború idején is ilyen evangélikus triasz ragyogott a haza egén : *Gyóni*, *Papp-Váryné* és *Végvári*. Bejelentette, hogy a külügyminiszter teljes támogatását ígérte meg az irányban,

hogy Gyóni Géza hamvai Szibériából haza kerüljenek. *D. Raffay Sándor* püspök, ki mint tápiószentmártoni lelkész, a költő atyjának kartársa és később a pozsonyi theol. akadémián a költőnek tanára is volt — hosszabb előadást tartott, melyben Gyóni Achim Gézának családi hajlékát, a gyermeket, az ifjút, a költőt bemutatta és jellemezte költészetét. *Dr. Kovács Sándor* felolvasta *Lampérth Gézának* »Gyóni Géza szelleméhez« irt költeményét. A költő fogolytársa, *Balogh István* »Krasznójarszki rabemlékek« címen megismertette a költő rabságának eseményeit, Mihály nevű öccsének halálát, ennek gyászos hatását a beteg költő lelke, testi összeroppanását, elméjének elborulását és végül halálát és temetését. Előadásából kitűnt, hogy a költő fogolytársai tisztában voltak társuk költői nagyságával és a fölük telhető legnagyobb gondnal és szeretettel igyekeztek sorsát elviselhetővé tenni. De kitűnt az is, hogy Gyóni Géza ellene volt annak, hogy hamvait Szibériából a hazájába vigyék. *Bárá Szentkeresztyné Nyegre Rózsá* urhölgy nagy sikerrel szavalt Gyóni-verseket. *Auer Kató* operaénekesnő, kinek művészetében budai egyházunk hívei is oly gyakran gyönyörködhettek, énekelte Luther énekét: »Életünkben szüntelen«, Koudela: Magyar Miatyánk, Mikus Csák: Hadifoglyok könyörgése című dalát, melyet a szerző Gyóni Géza szövegére irt. Az énekét *Mikus Csák István* kísérte orgonán. *Pekár Gyula* elnök berekesztő szavai után az ünnep a Hymnus elnéklésével ért véget. A szabad adakozásból befolyt összeget a társaság Gyóni Géza hamvainak hazahozatalára szánta.

A Budai Luther Szövetség 1930. évi mérlege: *Vagyon:* Pénztárkészlet 161'81, leltárszámla 136'96, folyószámla követelések 1944'06, Postatakarékcsekk számla 162'33, Subvenció az Egyháztól 1600.— pengő. — *Teher:* Folyószámlatartozás 1371'19, dr. Masznyik Endre-alap 19, dr. Masznyik Endre jubileumi bizottság letéte 64'83, tőke tiszta vagyonért 2550'14, együtt 4005'16 pengő. — *Eredmény számla.* Tartozik: Irodai költség 248'24, Portó és kézbesítési díjak 99'86, nyomdaköltség 3233'21, postai költség 468'53, tisztelteldij 960.—, pénzbeszedő jutaléka 348'75. pengő. — *Követel:* Kultureszték jövedelme 26'10, adományok 830.—, tagdíjak 351'08, kamat 6'94, Idegen pénz 0'99, előfizetések 3093'12, hirdetési díjak 668'21, tőke számlavesztéséért 382'15. pengő.

A »Budai Áron Vegyeskar«, mely még csak az elmúlt év novemberében alakult meg, március 8-án tartotta meg első nyilvános műsoros estélyét a lágymányosi ref. templom alatt levő helységben nagyszámú közönség részvételével. A vegyeskar kitünő intonálással, egyszerű dinamikai beosztással énekelte és a közönség teljes elismerését érdemelte ki már első fellépésével is, ami a tagok buzgósa mellett első sorban Kápy Gyula karnagy érdeme, akit a közönség meleg ünneplésben részesített. Az estélyen közreműködtek még mint magánszereplők Házlingerné Lukács Judit, Manchen Frigyes, Asbóth Miklós, Arányi Mária énekesek, Bekker Hella zongoraművész, Thoroczky Antal mérnök mint szavaló és bejelentő, Kápy Gyula mint kísérő is, kik a közönségnek a legnagyobb műveltséget nyújtották. Előadásra került Erdélyi: Megjött a papa» színjáték is, melynek szereplői is derekasan megállták helyüket. Draskóczy Lajos ny. theol. dékán, a vegyeskar egyik díszelnöke, költői szépségekben gazdag záróbeszédet mondott végül, melyben az Áron vegyeskar hófehér zászlajára rátűzte a honszerlem piros rózsáját és a haza szebb jövődjébe vetett reménységének zöld olajágát és magasztos gondolatokban fejezte ki a vegyeskar hazafias, nemzeti, erkölcsi és művészi hivatását. Kívánjuk, hogy a gyönyörű kezdetnek legyen méltó folytatása!

Theológiai konferenciát rendeznek az ev. hittudományi fakultás tanárai április 7—10-ig. Sopronban, melynek központi témája lesz: *Korunk szellemi válsága*. Mint előadók szerepelnek püspökeink, a fakultás tanárai, Németh Károly esperes és dr. Böhm Dezső leánykollégiumi igazgató. A résztvevők kedvezményes ellátást, szállást és vasúti utazást nyerhetnek, ha eziránt március 20-ig jelentkeznek a dékáni hivatalnál. A jelentkezési határidő március 31. A részvételi jegy ára 4 pengő, segédlelkészeknek és egyetemi hallgatóknak 2 pengő. Felvilágosítással szívesen szolgál a dékáni hivatal (Sopron, Deák-tér). Midőn ezt a konferenciát lapunk olvasóinak szíves figyelmébe ajánljuk, annak eredményes működésére Isten gazdag áldását kérjük.

Dr. Boros György erdélyi unitárius püspöknek a mult évről szóló jelentéséből közöljük, hogy Erdélyben 72.700 unitárius hívő él, rendes lelkészek száma 111 és 10 segédlelkész is van. A lelkészek közül három ment a mult évben saját költségén külföldi tanulmányuira. Az 1918-ban elpusztított Dávid Ferenc emléktábla helyett a mult évben a dévai várom egyik fülkéjében újat állítottak fel és ez államhatósági őrizet alatt áll. A hívek közül 5297 szörványban él és ezeknek lelki gondozása a segédlelkészi általány beszüntetése miatt komoly veszedelemben forog.

Husvét. Ünnepi színjáték. Irta: *Farkas Mihályné Kenessey Gizella*. Kiadja a Luther-Társaság, 1931. Budapest, IX., Üllői-ut 24. Kapható a Luther-Társaság könyvkereskedésében. A Luther-Társaság tagsági könyvilletményével kaptuk ezt a kedves irodalmi művet, mely bizonyára hamar nagy népszerűsége fog szert tenni. Szerzője, lapunk kedves munkatársa, négy jelenetben dolgozza fel az Üdvözítő kinszenvedésének, halálának és feltámadásának történetét. Az első jelenetben együtt busulnak egy elhagyatott sziklabarlangban a Golgotha közelében János, Péter, András, Jakab, Máté, Mária, Jézus anyja, Mária Magdolna, Salome, Zsuzsanna és Johanna. Lelki szemük előtt elvonul Jézus egész élete és munkássága, egészen átadják magukat fájalmuknak, a reménység csak igen halványan él bennük s végül az asszonyok felkerekednek, hogy Jézus sírját felkeressék. Máriát is elkíséri az asszonyokkal együtt János. A második jelenetben a visszamaradt tanítványok között megjelenik az áruló Judás, örülten, üzelve a pokol kutyáitól és szörnyű lelkiismeretfurdalásától hajtvva, a sziklák között levő szakadékba veti magát és ott leli halálát. A harmadik jelenetben fellép Mirjam, Jairus leánya, kit édesatyja kincsekkel gazdagon felszerelve, Jézus kiszabadítására küldött, mert őt magát betegsége megakadályozta ebben. Az uton rablók kifosztották Mirjamot, kísérőit lekaszabolták s ő csak a nagy tragédia után ért Jeruzsálembe és a tanítványoktól tudja meg a Megváltó halálának részleteit. A negyedik jelenetben visszatérnek a tanítványokhoz az asszonyok és beszámolnak az üres sírról és Mária Magdolna boldogan bizonygatja, hogy előtte állt a kertben a feltámadott Ur, ő biztosan megismerte és szavát is hallotta. Az apostolok pedig újraeredő hittel indulnak utnak, hogy Jézus dicsőségét elhirdessék az egész világnak. A színműbe hét gyönyörű szép bőjti és husvétii énekünk is van felvéve. Nagyszerűen hangzó versekben van megírva, szintiszta magyarsággal. Az előadás anyaga az újtestamentomból van merítve, itt-ott a legendák levegője is éri az olvasót. A darabot nyereségnek tartjuk építő vallásos irodalmunk számára és előadását melegen ajánljuk színjatszó ifjuságunk figyelmébe.

Megjelent a »Kövess engem« imádságos könyvnek második kiadása díszesebb alakban. Ára 2 P. A könyv tiszta jövedelme egyházi célt szolgál. Az első kiadásból való példányok 1 P-ért kaphatók a portódij megtérítése mellett. A szerző szegény konfirmándusok megajándékozására 5—5 példányt hajlandó a lelkész uraknak megküldeni, ha 36 fillért bélyegegben a postaköltségekre megküldenek. A szerző által kiadott konfirmációi emléklapok négyféle színben kaphatók özv. Stefezius Istvánné urnónél, Budapest, I., Bercsényi-ut 12.

Pezenhoffer Antal úrtól felszólításunkra közvetlenül lapzárta előtt válasz érkezett, mellyel érdemlegesen jövő számunkban fogunk foglalkozni.

A Luther-film esetével kapcsolatban egy vidéki barátunktól cikket kaptunk, melyből csak egy részt közlünk, mivel a többi már lapunk egyéb e tárgyra vonatkozó közleményeiben ugys meg volt írva. Barátunk többek között így ír: »Én, olvasva az elutasító végzést és a nevezett egyházi lap teljesen megsemmisítő kritikáját, meg akartam győződni arról ugy, hogy a dologhoz értő külföldi szak tudóshoz fordulok. Így fordultam a jelenkor legkiválóbb Luther-ismerőjéhez és Luther-történészhez, a kiváló erlangeni egyetemi tanárhoz, akitől a következő sorokat kaptam (fordítás): Ami az ön kérdését illeti a Luther-filmet illetőleg, ugy én láttam egyet és az ugyanaz lesz, melyre nézve ön kérdés tesz. Én nem vagyok a »mozi« baryta s ily kevés várakozással mentem az előadásra. Mégis azt kell mondanom, hogy csekély várakozásom ellenére éppen nem voltam elégedetlen. Az bizonyos, hogy nem egy dolog e filmben történelmileg és pszichológiailag ügyetlen, sőt lehetetlen. De egészen véve ezt a filmet csak ajánlani lehet. Mindenekelőtt ebben a filmben a val-

lasi elem érvényre jut, sőt néha éppen ez megragadó és kiváló. Hiszem, hogy egészben véve ez a film a protestáns öntudatra előnyösen hat. Különb minden filmben van valami tulhajtott dolog. Így a filmen is Luther nagyon mozgatja szeméit, de ezt minden filmnél el kell nézni, mert ez a »mozi« lényegéhez tartozik. Eltekintve ettől, én nem utasítanám el a filmet és ön teljes joggal engedheti azt előadni az ev. gyülekezetekben. Üdvözl: Dr. Hans Preuss.

Ez a tudós kritikája. De van már a hazai néptől is kritikánk. A »Gothold« című népies egyházi lap említi, hogy a megszállott Burgenlandban az osztrák hatóság megengedte a film előadását és a határszéli községeinkből határátlépő igazolvánnyal özönlött a nép a Luther-film megtekintésére. Ez az özönlés a nép kritikája. Tehát a nép nem bofráncokozott meg!

Hegyen Épített Városra fizettek: Banics Gyuláné 3, Blaskó Lajosné 3, Brózik Károly 3, Dirner Adél 3, Durst Ervin 3, Egyetemes egyház 12, Gerő József 3, Gröner Gyuláné 1.50, Gregersen Béla 6, Horváth Árpádné 6, Király Erzs 8, Kiss Márton 3, Klassohn János 6, Koren Ödönné 6, Kovalszky Győző 1.50, Kormos István 6, Majba Vilmos 3, Marossy Pálné 3, Marschalkó Géza 1.50, Mladoniczky Nándorné 3, Nemes Sámuel 3, özv. Nicora Jánosné 3, dr. Nyulászky Jánosné 1.50, Pammer Károlyné 3, Papp István 2, dr. Patz Sándor 6, Peőcz Sándor 6, dr. Pékánovich Istvánné 3 P, Pfeiffer Sándor 6, Prinner Ede 6, Riva József 6, Sándy Gyula 5, Sólom János 3, Szalai Ernő 6, Szarvasi Dezső 6, Szerémi Alajos 6, dr. Szigefly Kálmánné 3, Tóth Vilmosné 3, Zachár István 3 pengőt.

Adomány a Szövetségnek: Riva József 2 pengő.

Tagsági díjat fizettek: Jámbor Lajosné, Klassohn János, dr. Patz Sándor, Peőcz Sándor, Petrik Vilma, Prinner Ede, Pfeiffer Sándor, Riva József, Sólom János, Szarvasi Dezső, Szimonidesz Lajos, dr. Trompler Ernő 2—2 pengőt.

Új lökést adott az ifjusági munkának az a pompás játékoskönyv, mit a KIÉ mozgalom adott ki s mely 150 játékot tartalmaz, melynek fele szobai játék. Ára 2 pengő. Megrendelhető a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Szövetségében a pénz előzetes beküldésével, Budapest, Horánszky-u. 26.

A napilapokban sokat olvastunk már a lefegyverzési konferenciáról. Az ántánt államai 1919-ben kötelezettséget vállaltak a békediktátumokban az általános lefegyverzésre, de mind a mai napig nem hajtották végre. Érdekesnek találjuk lapunk olvasói számára annak közlését, hogy a nagyobb európai államok fegyveres ereje milyen számokban fejezhető ki A Berliner Ill. Zeitung nyomán közöljük a következő adatokat. Az államok sorrendje: *Franciaország, Olaszország, Brit Birodalom, Lengyelország, Oroszország és Németország.* Ezekben az országokban a fenti sorrend békében szolgál 650.700 — 638.300 — 336.327 — 299.041 — 1.200.000 — 100.000 *katona.* A hadseregnek *nehéz ágyuparkja:* 1172 — 650 — 400 — 426 — 600 — 22. *Könnyű ágyuból van:* 1452 — 1200 — 1700 — 1284 — 2400 — 288. *Repülőgép:* 4667 — 1160 — 1547 — 1000 — 1400 — 0. *Tank:* 2500 — 250 — 350 — 100 — 250 — 0. *Gépfegyver:* 37.000 — 4300 — 13.000 — 9700 — 23.000 — 1926. Ezeket az adatokat az Ill. London News december 6. száma is közli és hozzáteszi, hogy Anglia 1931-ben 4500-ra fejleszti hadi repülőgépeinek számát. Az angol lap szerint Németországnak van 6 millió fegyverfogható hadviselt embere, igen sok polgári repülőgépe, melyek könnyen szerelhetők fel hadi célokra. Ha még a titokban tartott, gázháborúhoz való felszerelést is számba vesszük, mindenki könnyen beláthatja, hogy mily sok őszinteség van a lefegyverzési nyilatkozatokban és milyen óriási az a felelősség, amely az államok sorsának irányítót terheli.

Az »Illustration« március 7-én megjelent számában Grasset ezredes felülbíralja ezt a kimutatást és a népszövetségnek hivatalos adatai alapján helyesíti. Szerinte a katonák számát tekintve ilyen a helyzet: Oroszország 1,812.000, Nagy-Britannia 780.000, Olaszország 773.000 Franciaország 583.000 és Németország 285.000. A német haderőbe beleszámítja a rendőrséget és pénzügyőrséget is. Az erdészeti személyzetet is. Minthogy Franciaország és gyarmatainak lakossága 103 millió, területe 13 millió négyszögkilométer és kereskedelmi forgalma 40 milliárd fr.,

tehát nagyobb vagyont kell védenie, mint Orosz-, Német- vagy Olaszországnak és épp ezért Franciaország csodálatos önmérsékletet mutat, hogy nem fegyverkezik még erősebben. Így akarja megcáfolni, hogy Franciaország az első militarista állam. Azonkívül meggyanúsítja Németországot, hogy költségvetésében mindenféle manipulációk által titkos fegyverkezési tetteket vesz fel, melyeket mind fel is használ és így a hadfelszerelése sokkal nagyobb, mint a kimutatott anyag.

Csehországban a katolikus egyház háttérbe szorulására nézve jellemző adat az, hogy a lelkesítő állásoknak majdnem egy harmadrésze betöltetlen, mert nincs elegendő papnövendék. A prágai püspökségben 270, a leitmeritziben 334, a königrätziben 266, a budweissiben 243 plébánia üres. (Egyházi Lapok.)

Angliának 1,140.923 hősi halottja volt a világháborúban. Rudyard Kipling, a híres író verset írt a Daily Telegraph-ban, melyben többek közt azt mondja a hősi halottakról: »De lám, emlékezetük elhalványult, mielőtt csontjaik elporladtak volna.« Ez a vers kínos feltűnést keltett. Vajjon mit írna Kipling, ha tudná, hogy hogyan bálnak nálunk a hadirokkantakkal, özvegyekkel és árvákkal és milyen kevéssé él nálunk a hősi halottak emléke?

Korrepetitornak, nevelőnek középkorai és elemi isko ás gyermekek mellé ajánlkozik evangélikus tanító. Kivánatra a családhoz kö.tözik. Fejnőtkek tanítását is vállalja. Díjazás megágyezés szerint. Címe megtudható a lap kiadóhivatalában.

Téves nyugtázás javítása: dr. Petz Gedeon 6 pengő előfizetését mult számunkban tévesen 3 pengőnek nyugtáztuk.

Hill Otti ruhaszalonjában II., Fő-u. 7. I. em. 12., jutányosan vállal alakítást, varrni és szabni is tanít.

Krausz Rezső kályhás-mester II., Csalogány-u. 50: aranyéremmel kitüntetett, 75%-os hadirokkant hittestvéreinket támogassuk, ki jól és olcsón dolgozik. Telefon, 546—67.

Dr. Batizfalvy főorvos, fogorvos, vállalkozik fog- és szájbetegségben szenvedő egyháztárgyaink szakavatott, gondos és mérsékelt áron való kezelésére, mindennemű fogpótlásainak ellátására. Szükség esetén részletfizetésre. Forduljunk hozzá teljes bizalommal. Múzeum-körút 27. sz

Vermes Mátyás mészáros és hentes, Attila-körút 14. sz. (Augustus-udvar) ajánlja debreceni módon pácolt, füstölt árúit, valamint nyers friss árúit. Kéri a hittestvérek szives pártfogását.

Bácsy Péter mészáros- és hentesmester, II., szénaféri piac, fióküzlet II., Medve-utca 19, ajánlja elsőrendű árúit, kéri hittestvéreinek jóindulatu támogatását. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

TAVASZRA RÓKÁT
olcsón, minden minőségben
SOMOGYI szücsnél
VIII., Rákóczi-út 23. félemelet (Uránia mellett)
40 éves evang. cég ~ Telefon: J. 363-14

Első Magyar
Általános Biztosító Társaság
Alakult 1857-ben. — Budapest, IV., Vigadó-tér 1.
A legrégebbi és legnagyobb magyar biztosító intézet
Az evangélikus egyháznak harminc év óta szerződéses biztosító társasága
Fiókjai vannak az ország egész területén.
Elfogad biztosításokat a következőkre:
Emberélet és baleset, tűz, jég, üveg, autó, géptörés, betörés, pénztári kiküldött kirablása, szállítmány, utipoggyász, értékküldemény, állat és szavatosság.